

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. А. Богомольця, 10, м. Київ, 01601, тел. 256-12-82, gsu@police.gov.ua

---

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

м. Київ

29 листопада 2023 року

Старший слідчий в особливо важливих справах Головного слідчого управління Національної поліції України полковник поліції Бирко Василь Анатолійович, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні № 12023000000000635 від 13.04.2023 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України, та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 40, 276, 277, 278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Котляру Олегу Андрійовичу,
01.11.1973 року народження, уродженцю
м. Бердянська Запорізької обл., з повною
вищою освітою, обіймавшому посаду
вчителя фізичної культури Бердянської
загальноосвітньої школи I-III ступенів
№ 3 Бердянської міської ради Запорізької
області, раніше не судимому,
зареєстрованому та проживаючому за
адресою: Запорізька обл., м. Бердянськ,
вул. Довганюка, 64/26, кв. 5,

про те, що він підозрюється у здійсненні громадянином України дій, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладі освіти, тобто вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України.

Встановлено, що Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки 24.08.1991 схвалено «Акт проголошення незалежності України», яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність,

повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди. Україна самостійно визначає адміністративно-територіальний устрій та порядок утворення національно-адміністративних одиниць.

Рішенням Конституційного Суду України від 11.07.1997 № 3-зп зазначено, що засади конституційного ладу в Україні закріплені у розділах I, III та XIII Основного Закону України – Конституції України.

Зокрема положеннями статей 1 та 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою, унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч положенням Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російської Федерацією 1997 року та інших міжнародно-правових актів, є окупацією частини території суверенної держави Україна і міжнародним протиправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

Всупереч вказаним нормам Президент Російської Федерації, а також інші представники влади Російської Федерації, нехтуючи вимогами п. п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципами Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та положеннями ч. 4 ст. 2 Статуту Організації Об'єднаних Націй і Декларацій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), спланували, підготували і розв'язали агресивну війну та військовий конфлікт проти України.

З цією метою 22.02.2022 Президент Російської Федерації підписав з керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей договори про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу, які в той же день ратифіковані Державною думою та Радою Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації.

Того ж дня Президент Російської Федерації, з метою надання видимості законності дій по нападу на Україну, направив до Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації звернення про використання Збройних Сил Російської Федерації за межами Російської Федерації, яке було задоволено.

23.02.2022 керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей звернулися до Президента Російської Федерації з проханням надати допомогу у відбитті

надуманої ними воєнної агресії «українського режиму щодо населення» так званих «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки».

24.02.2022 Президент Російської Федерації оголосив про своє рішення почати військову операцію в Україні, після чого був відданий наказ на вторгнення підрозділів Збройних Сил Російської Федерації на територію України.

Після того 24.02.2022, на виконання вищевказаного наказу, військовослужбовці Збройних Сил Російської Федерації шляхом збройної агресії незаконно вторглися на територію України через лінію державного кордону України, розташовану в Автономній Республіці Крим, Донецькій, Луганській, Харківській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській, інших областях та, застосувавши зброю, здійснили напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, житлові масиви та інші цивільні об'єкти, а також здійснили окупацію частини території України, чим вчинили дії на порушення порядку, встановленого Конституцією України, що продовжуються до теперішнього часу та призводять до тяжких наслідків.

Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до п. 20 ч. 1 ст. 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в Україні введено воєнний стан із 05 год 30 хв 24.02.2022, який неодноразово продовжувався та триває на території України по теперішній час.

Так, починаючи з 24.02.2022, на території України у зв'язку з широкомасштабною агресією Російської Федерації з подальшою окупацією м. Бердянська Запорізької області у Бердянській загальноосвітній школі I-III ступенів № 3 Бердянської міської ради Запорізької області на виконання вимог органу місцевого самоврядування, а саме: розпоряджень голови Запорізької обласної державної адміністрації від 10.03.2022 № 104, від 29.03.2022 № 137 і від 22.04.2022 № 196, призупинено освітній процес на час дії правового режиму воєнного стану з 14.03.2022 та оголошено вимушені канікули.

Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» (у редакції від 09.03.2023 № 84) всю територію Бердянського району внесено до переліку територіальних громад, розташованих в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні).

27.07.2022 представники самопроголошеної міської влади м. Бердянська Запорізької обл., почавши незаконну співпрацю з окупантами – представниками Російської Федерації, самовільно та незаконно посилаючись на ст. 92 Федерального закону «Об образовании в Российской Федерации» від 29.12.2012

№ 273-ФЗ, якою передбачено підтвердження акредитаційним органом відповідності якості освіти в організації, що здійснює освітню діяльність за заявленими для державної акредитації освітніми програмами, встановленими акредитаційними показниками, та з метою подальшого впровадження стандартів освіти держави-агресора у школах м. Бердянська Запорізької області, у тому числі і Бердянській загальноосвітній школі I-III ступенів № 3 Бердянської міської ради Запорізької області, яка розташована за адресою: Запорізька область, м. Бердянськ, вул. Волонтерів, 162 (далі – Бердянської ЗОШ I-III ступенів № 3), отримали від окупаційної влади свідоцтво про державну акредитацію російського зразка, видане «Федеральной службой по надзору в сфере образования и науки» 14.07.2022 за № 3739.

Надалі 29.07.2022 представниками окупаційної адміністрації держави-агресора створено «заклад освіти» під назвою «Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение «Средняя общеобразовательная школа № 3 г. Бердянск» Запорожской области», розташований за адресою: Запорізька область, м. Бердянськ, вул. Волонтерів, 162, на основі приміщень та матеріальних цінностей навчального закладу Бердянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 Бердянської міської ради Запорізької області.

Вказаний новостворений «заклад освіти» розпочав здійснювати свою діяльність відповідно до ч. 2 ст. 14 Закону Російської Федерації № 273-ФЗ, де мовою оригіналу викладено наступне: «в образовательных организациях образовательная деятельность осуществляется на государственном языке Российской Федерации, если настоящей статьей не установлено иное. Преподавание и изучение государственного языка Российской Федерации в рамках имеющих государственную аккредитацию образовательных программ осуществляются в соответствии с федеральными государственными образовательными стандартами, образовательными стандартами».

Після того, з метою забезпечення функціонування наведеного «закладу освіти», представники окупаційної влади розпочали підбір персоналу з числа осіб, які працювали у закладах освіти м. Бердянська Запорізької області, а потім свідомо перейшли на бік окупантів з намірами підтримки та утвердження окупаційної влади Російської Федерації на території м. Бердянська Запорізької області, а також впровадження методики освітнього процесу, яка діє на території Російської Федерації.

Зокрема у невстановлені досудовим розслідуванням дату та час, проте не пізніше 22.12.2022, невстановлені особи з числа співробітників окупаційної влади, задля забезпечення функціонування попередньо створеного на тимчасово окупованій території м. Бердянська Запорізької обл. «закладу освіти» під назвою «Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение «Средняя общеобразовательная школа № 3 г. Бердянск» Запорожской области», запропонували громадянину України Котляру М.М. обійняти посаду директора зазначеного закладу.

Тоді 22.12.2022 громадянин України Котляр О.А., обіймаючи посаду вчителя фізичної культури Бердянської ЗОШ I-III ступенів № 3, перебуваючи у

приміщенні створеного окупаційної владою «закладу освіти» під назвою «Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение «Средняя общеобразовательная школа № 3 г. Бердянск» Запорожской области» за адресою: Запорізька область, м. Бердянськ, вул. Волонтерів, 162, розуміючи вчинені представниками держави-агресора заходи, направлені на зміну меж території України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, свідомо та добровільно, керуючись ідеологічними мотивами, діючи за власним бажанням, без фізичного та психологічного примусу, підтримуючи воєнну агресію Російської Федерації на території України, маючи певний досвід та навички викладацької роботи, прийняв рішення у період воєнного стану співпрацювати з окупаційною владою Російської Федерації, погодившись на їх пропозицію обійняти посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій, а саме: керівника – директора новоствореного на базі приміщень Бердянської ЗОШ I-III ступенів № 3 «закладу освіти» під назвою «Государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Средняя общеобразовательная школа № 3 г. Бердянск» Запорожской области».

У подальшому Котляр О.А., будучи призначеним окупаційною владою Російської Федерації на посаду директора згаданого «закладу освіти», маючи досвід викладацької діяльності, пов'язаної з організацією освітнього процесу, використовуючи отримані повноваження з виконання організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій щодо діяльності цього закладу, організував його функціонування та забезпечив організацію освітнього процесу російською мовою за освітніми стандартами та навчальними планами Російської Федерації з повним виключенням із освітнього процесу вимог до обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами повної загальної середньої освіти України, та здійснював контроль за виконанням освітніх програм держави-агресора.

Так, згідно зі ст. 10 Конституції України державною мовою в Україні є українська мова.

Частиною першою ст. 6 закону України «Про освіту» встановлено, що засадами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності є, серед інших: виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій; формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення.

Відповідно до ч. 1 ст. 7 Закону України «Про освіту» мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова.

Статтею першою Закону України «Про повну загальну середню освіту» визначено, що державні стандарти повної загальної середньої освіти – документи, що визначають загальні обсяги навчального навантаження здобувачів початкової, базової середньої, профільної середньої освіти, вимоги до їх компетентностей і до згрупованих за відповідними освітніми галузями

обов'язкових результатів навчання, яких вони мають досягти на відповідному рівні повної загальної середньої освіти.

Згідно з ч. 1 ст. 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» мовою освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти є державна мова. Кожен, хто здобуває в закладі освіти повну загальну середню освіту, вивчає у цьому закладі державну мову відповідно до державних стандартів.

Відповідно до ч. 1 ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітня програма закладу освіти схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником.

Частиною п'ятою ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» передбачено, що не можуть бути затвержені та використовуватися освітні програми, що не передбачають досягнення учнями результатів навчання, визначених державними стандартами.

Частиною першою ст. 15 Закону України «Про повну загальну середню освіту» встановлено, що виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у закладах освіти і має ґрунтуватися на загальнолюдських цінностях, культурних цінностях Українського народу, цінностях громадянського (вільного демократичного) суспільства, принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини і громадянина, принципах, визначених Законом України «Про освіту», та спрямовуватися на формування, серед іншого: патріотизму, поваги до державної мови та державних символів України, поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини Українського народу, усвідомленого обов'язку захищати у разі потреби суверенітет і територіальну цілісність України; усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення, проявів корупції та порушень академічної доброчесності.

Згідно з ч. 4 ст. 38 Закону України «Про повну загальну середню освіту» керівник закладу загальної середньої освіти зобов'язаний, серед іншого: виконувати цей Закон, Закон України «Про освіту» та інші акти законодавства, а також забезпечувати та контролювати їх виконання працівниками закладу, зокрема в частині організації освітнього процесу державною мовою; організувати освітній процес та видачу документів про освіту; забезпечувати здійснення контролю за досягненням учнями результатів навчання, визначених державними стандартами повної загальної середньої освіти, індивідуальною програмою розвитку, індивідуальним навчальним планом; створювати в закладі загальної середньої освіти безпечне освітнє середовище, забезпечувати дотримання вимог щодо охорони дитинства, охорони праці, вимог техніки безпеки; забезпечувати відкритість і прозорість діяльності закладу загальної середньої освіти, зокрема шляхом оприлюднення публічної інформації відповідно до вимог законів України «Про освіту», «Про доступ до публічної інформації», «Про відкритість використання публічних коштів» та інших законів України.

Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету

Міністрів України від 24.07.2019 № 688) передбачено, що метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь. До ключових компетентностей, серед іншого належать: вільне володіння державною мовою, спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському та суспільному житті, спираючись на критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини та верховенства права, цінування культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України.

Також Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, визначено, що метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу. Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови, плекання в учнів любові до рідного краю.

Реалізуючи свій злочинний умисел, направлений на впровадження стандартів освіти держави-агресора у цьому закладі освіти, Котляр О.А., діючи умисно, протиправно, всупереч вимогам законодавства України, добровільно здійснив підбір працівників закладу, які погодились впроваджувати стандарти освіти держави-агресора та своїми рішеннями призначив їх на посади.

Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, Котляр О.А., починаючи з 22.12.2022, обіймаючи посаду директора «закладу освіти» під назвою «Государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Средняя общеобразовательная школа № 3 г. Бердянск» Запорожской области», перебуваючи у його приміщенні за адресою: Запорізька область, м. Бердянськ, вул. Волонтерів, 162, співпрацюючи з окупаційною владою, діючи умисно, протиправно, всупереч вимогам ст. 10 Конституції України, ст. ст. 6, 7 Закону України «Про освіту», ст. ст. 5, 11, 15, 38 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, Державного стандарту базової середньої освіти, забезпечив видачу учням підручників російською мовою за затвердженими російськими стандартами освіти з метою подальшого провадження навчального процесу російською мовою, тим самим своїми діями запровадив, спланував та організував освітній процес у зазначеному «закладі освіти», який повністю протирічить меті як початкової, так і базової середньої освіти в Україні та який формуватиме знання, інші компетентності та світогляд здобувачів освіти, спрямовані на возвеличення Російської Федерації, її історичної ролі та відповідно заперечення існування культурних цінностей українського народу, його історико-культурних надбань і

традицій, української мови, що має своєю кінцевою метою збуджувати агресію та ненависть до України.

Тим самим встановлено достатньо доказів для підозри Котляра О.А. у здійсненні громадянином України дій, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладі освіти, тобто вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України.

Старший слідчий в ОВС
Головного слідчого управління
Національної поліції України
полковник поліції

Василь БИРКО

ПОГОДЖУЮ

Прокурор другого відділу управління
процесуального керівництва досудовим
розслідуванням та підтримання публічного
обвинувачення Департаменту нагляду
за додержанням законів Національною
поліцією України та органами, які ведуть
боротьбу з організованою злочинністю,
Офісу Генерального прокурора

Ігор ЛЕВОШКО

Одночасно, у відповідності до вимог ст. ст. 42, 277 КПК України підозрюваному роз'яснено, що він має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 КПК України;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____

(підпис, ініціали, прізвище)

« ____ » год « ____ » хв « ____ » _____ 2023 року

Захисник _____

(підпис, ініціали, прізвище)

« ____ » год « ____ » хв « ____ » _____ 2023 року

Повідомлення про підозру вручив:

Старший слідчий в ОВС

Головного слідчого управління

Національної поліції України

полковник поліції

Василь БИРКО